

TÜRKİYE'NİN SU KAYNAKLARI

Türkiye'nin Denizleri

Türkiye'nin üç tarafı denizlerle çevrilidir. Karadeniz, Marmara, Ege, Akdeniz olmak üzere Türkiye'nin dört denizi vardır.

Tuzluluk: Ekvator'a yakın olan denizlerin tuzluluk oranları daha fazladır.

- Türkiye'nin en tuzlu denizi Akdeniz'dir.
- En az tuzlu denizi Karadeniz'dir.

Sıcaklık: Ekvator'a yakın olan denizler daha sıcak olur.

- Türkiye'nin en sıcak denizi Akdeniz'dir.
- Sıcaklığın en düşük olduğu deniz Karadeniz'dir.

Kıyı Uzunlukları: Türkiye'nin kıyı uzunlukları farklılık gösterir.

- En uzun kıyı uzunluğu Ege Denizi'ne aittir. Bunun nedeni Ege kıyılarının girinti ve çıkıntılarının fazla olmasıdır.

Balıkçılık: Türkiye'de balıkçılığın yarısından fazlası Karadeniz'de yapılır. Karadeniz'e dökülen akarsuların bol miktarda besin taşıması, düşen yağışlarla oksijen alması, suyun daha serin olması gibi faktörler burada balıkların daha fazla olmasını sağlamıştır.

Türkiye'nin Boğazları

İstanbul Boğazı: Karadeniz ve Marmara Denizi'ni birleştirir. Karadeniz'in seviyesi Marmara'dan yüksek olduğundan Karadeniz'den Marmara'ya üstten akış vardır. Marmara'nın tuzluluk oranı Karadeniz'den fazladır. Bu nedenle boğazın alt kısmından Karadeniz'e doğru alt akıntı vardır.

Çanakkale Boğazı: Ege Denizi ile Marmara Denizi'nin bağlantısını sağlar. Marmara Denizi'nin suları üstten Ege Denizi'ne akar. Ege Denizi'nin suları ise alttan Marmara Denizi'ne akar.

Türkiye'nin Yer Altı Suları ve Kaynakları

Türkiye'de alüvyal ve karstik alanlar, yer altı suları bakımından zengindir.

1. **Karstik Kaynaklar:** Türkiye'de karstik kaynaklara daha çok kalkerin yoğun olduğu Akdeniz Bölgesi'nde rastlanır.
2. **Artezien Kaynaklar:** Türkiye'de birçok yerde sondaj kuyuları bulunur. Konya ve Trakya kesiminde yoğun olarak kullanılır.
3. **Fay Kaynakları:** Türkiye deprem bölgesi olduğu için fay hatları fazladır. Fay hatları ile fay kaynakları paralellik gösterir.
4. **Yamaç Kaynakları:** Bu kaynaklara dağ yamacı olan birçok yerde rastlanır.
 - Türkiye'de aktif volkan olmadığı için gayzer kaynak yoktur.



Türkiye'nin Akarsuları**Türkiye Akarsularının Genel Özellikleri**

- Genel olarak rejimleri düzensizdir.
- Hidroelektrik enerji potansiyelleri yüksektir.
- Denge profiline ulaşmamışlardır.
- Ulaşım elverişli değildirler.
- Boyları genel olarak kısadır. (Fırat-Dicle hariç)
- Debileri genel olarak düşüktür.
- Akış hızları fazladır.
- Bol alüvyon taşırlar.
- Aşındırma güçleri fazladır.
- Kaynağını Türkiye'den alıp başka ülkede denize dökülen akarsular: Aras, Kura, Fırat, Dicle, Çoruh.
- Kaynağını ülke dışından alıp Türkiye'den denize dökülen akarsular: Asi, Meriç.
- Aras ve Kura Nehirleri birleşerek Hazar Gölü'ne dökülürler. Denize ulaşamadıkları için kapalı havza özelliği gösterirler.
- Fırat ve Dicle Nehirleri Türkiye topraklarından çıktuktan sonra Basra Körfezi'ne dökülmeden önce birleşirler.

Sınır oluşturan nehirler

- Yunanistan-Türkiye: Meriç
- İran-Türkiye: Karasu D. (Aras)
- Bulgaristan-Türkiye: Mutlu D.
- Irak-Türkiye: Hezil Çayı (Dicle)
- Ermenistan-Türkiye: Aras
- Suriye-Türkiye: Asi
- Nahcivan-Türkiye: Aras



1 - Meriç

2 - Susurluk

3 - Bakırçay

4 - Gediz

5 - Küçük Menderes

6 - Büyük Menderes

7 - Dalaman

8 - Eşen

9 - Aksu

10 - Köprüçay

11 - Manavgat

12 - Göksu

13 - Seyhan

14 - Asi

15 - Fırat

16 - Fırat

17 - Dicle

18 - Aras

19 - Kura

20 - Çoruh

21 - Yeşilirmak

22 - Kızılırmak

23 - Filyos

24 - Sakarya

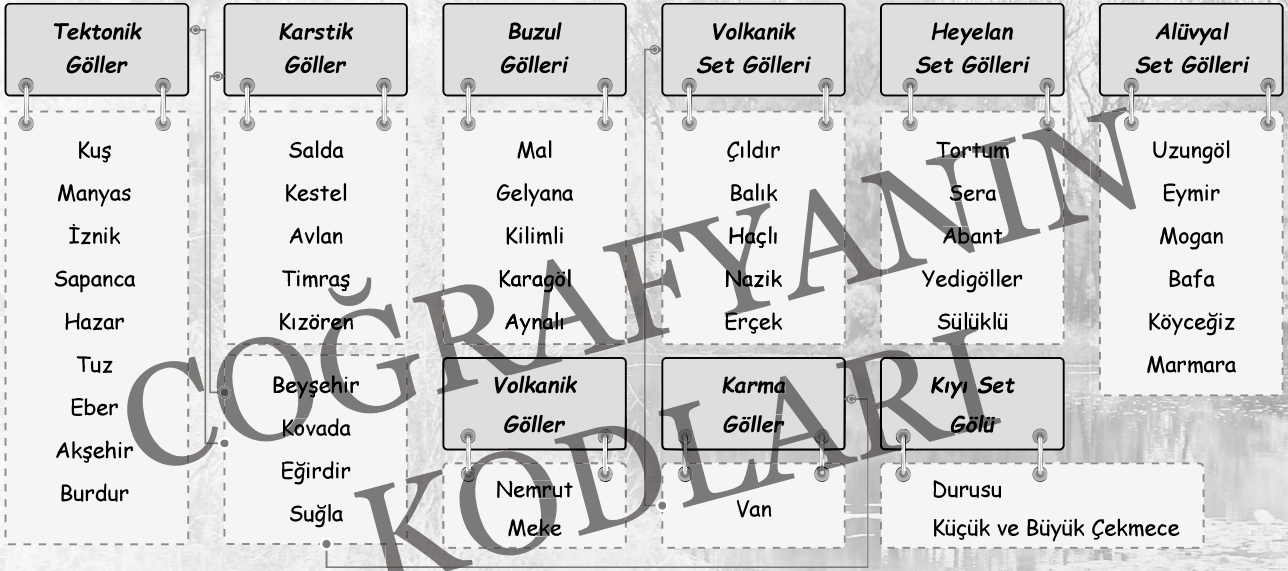


Türkiye'nin Gölleri

Türkiye Göllerinin Genel Özellikleri

- Genişlikleri ve derinlikleri farklıdır.
- Deniz seviyesinden yükseklikleri farklıdır.
- Su seviyeleri mevsimlere göre değişiklik gösterir.
- Yükseklikleri genel olarak batıdan doğru artar.
- Kimyasal özellikleri farklıdır.
- Kurak bölgelerdeki göllerin seviyelerinde yıl içinde gözlenen değişiklikler fazladır.
- Göllerin ülkemize dağılışı ise çok dengesizdir.

Göllerin kimyasal özellikleri farklılık gösterir. Gölün gideğini varsa yani sularını denize ulaştırabiliyorsa suları tatlı olur. Gideğini olmayan göllerin suları tuzlu, sodalı veya acıdır. **Van Gölü**'nün suları çevresindeki volkanik arazinin de etkisiyle sodalı, **Tuz Gölü**'nün suları ise tuzludur. **Uluabat, Manyas, Beyşehir** göllerinin suları tatlıdır.



Türkiye'de Su Kaynaklarından Yararlanma

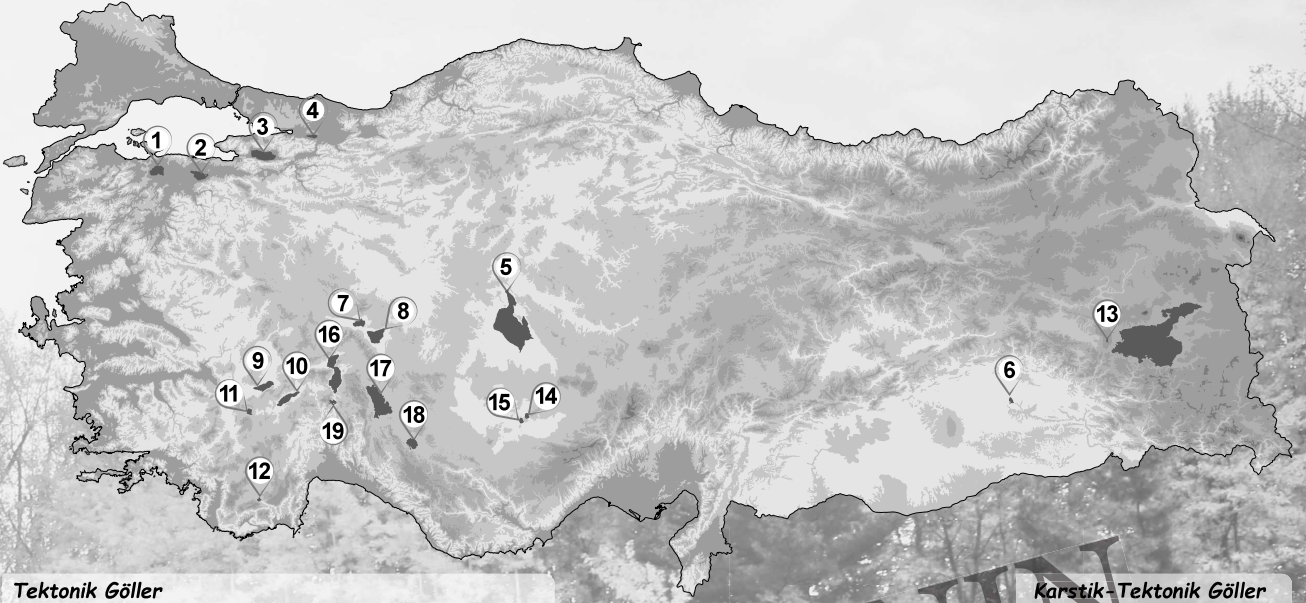
- Türkiye, konumu gereği sahip olduğu deniz ve boğazlar sayesinde **deniz ulaşımı** açısından önemli bir yere sahiptir.
- Denizlerde ve tatlı sularda **balıkçılık** faaliyetleri yapılmaktadır.
- **Deniz turizmi** açısından yüksek bir potansiyele sahiptir.
- Türkiye, **yat turizmi** açısından çok sayıda uygun koy ve körfeze sahiptir.
- Türkiye, **deniz tuzlası** işletmeciliği açısından elverişli konumdadır.
- **İçme ve kullanma** suyu olarak yararlanılır.
- **Sanayi** faaliyetlerinde yararlanır.
- **Jeotermal** enerji üretiminde ve termal turizmde yararlanır.

BİLGİ KÖŞESİ

Beyşehir, Eğirdir, Kovada ve Suğla göllerinin oluşumunda hem tektonik hem karstik etkiler olduğu için karma yapıda göllerdir.

Van Gölü oluşumunda tektonik ve volkanik lav setleri etkili olduğu için karma yapıda bir göldür.

- Barajlardan tarımda sulama, içme ve kullanma suyu temini, balıkçılık, turizm ve su sporları gibi alanlarda yararlanılmaktadır.
- Göllerin yoğun olduğu alanlar Doğu Anadolu, İç Anadolu, **Göller Yöresi** ve Güney Marmara'dır.
- Türkiye, göller açısından zengin bir ülke değildir.
- Uzungöl, birçok kaynaktan heyelan set gölü olarak gösterilse de aslında alüvyal set gölüdür.

**Tektonik Göller**

- | | | |
|------------------|----------------|------------------|
| 1 - Kuş Gölü | 5 - Tuz Gölü | 8 - Akşehir Gölü |
| 2 - Ulubat Gölü | 6 - Hazar Gölü | 9 - Acıgöl Gölü |
| 3 - İznik Gölü | 7 - Eber Gölü | 10 - Burdur Gölü |
| 4 - Sapanca Gölü | | |

Karstik Göller

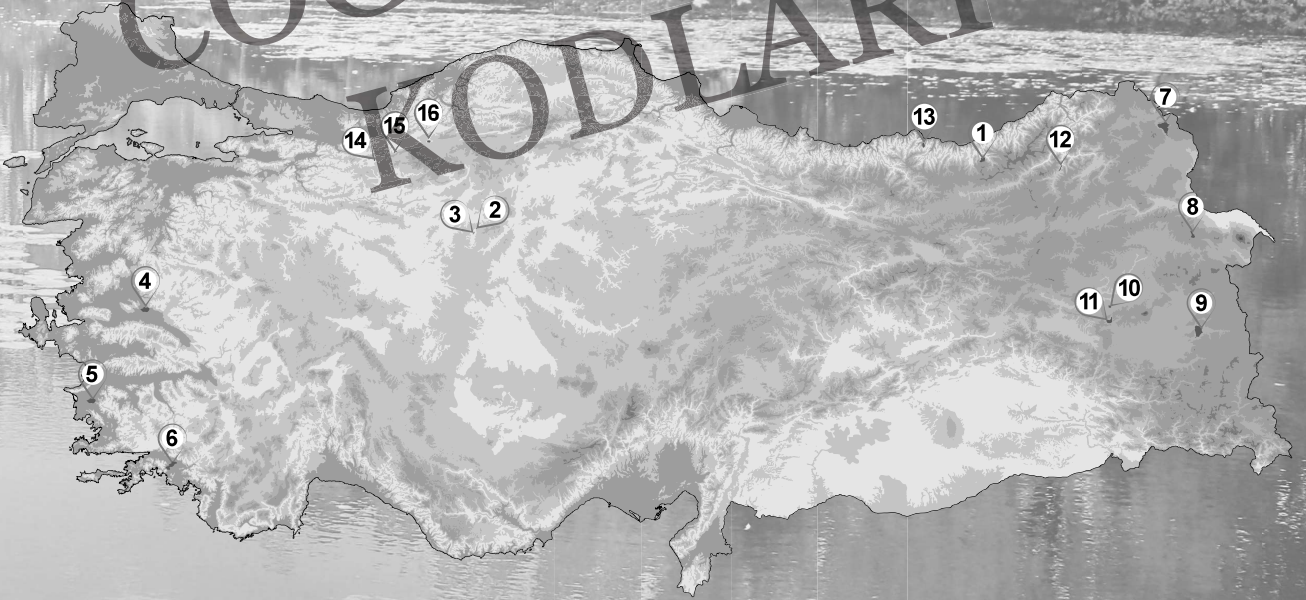
- | |
|-----------------|
| 11 - Sâlda Gölü |
| 12 - Avlan Gölü |

Vulkanik Göller

- | |
|------------------|
| 13 - Nemrut Gölü |
| 14 - Meke Gölü |
| 15 - Acıgöl |

Karstik-Tektonik Göller

- | |
|--------------------|
| 16 - Eğirdir Gölü |
| 17 - Beyşehir Gölü |
| 18 - Suğla Gölü |
| 19 - Kovada Gölü |

**Alüvyal Set Gölleri**

- | | |
|----------------|-------------------|
| 1 - Uzungöl | 4 - Marmara Gölü |
| 2 - Eymir Gölü | 5 - Bafa Gölü |
| 3 - Mogan Gölü | 6 - Köyceğiz Gölü |

Vulkanik Set Gölleri

- | | |
|-----------------|-----------------|
| 7 - Çıldır Gölü | 10 - Haçlı Gölü |
| 8 - Balık Gölü | 11 - Nazik Gölü |
| 9 - Erçek Gölü | |

Heyelan Set Gölleri

- | | |
|------------------|-----------------|
| 12 - Tortum Gölü | 15 - Abant Gölü |
| 13 - Sera Gölü | 16 - Yedigöller |
| 14 - Sülüklü Göl | |

